

odbor veřejné správy, dozoru a kontroly
náměstí Hrdinů 1634/3
Praha 4
140 21

Č. j. MV- 79714-2/ODK-2015

Praha 5. června 2015

Obec Svojetice
Na Kopci 14
251 62 Mukařov
K rukám zastupitelů obce

Sdělení Ministerstva vnitra k žádosti o stanovisko a metodické vedení obce Svojetice

K Vašemu č. j.: 449/15

Ministerstvo vnitra, odbor veřejné správy, dozoru a kontroly (dále jen „Ministerstvo vnitra“), jemuž přísluší výkon dozoru nad právními akty obcí vydanými v samostatné působnosti a kontrola výkonu samostatné působnosti svěřené orgánům obcí dle ustanovení § 123 a násl. zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, obdrželo dne 25. května 2015 Vaši žádost o stanovisko a metodické vedení k problematice platnosti územního plánu v souvislosti s platným výsledkem místního referenda. Konkrétně žádáte, aby Ministerstvo vnitra urgentně potvrdilo návod daný Krajským soudem v Praze, který uvedl v závěru usnesení ze dne 9. ledna 2014, č. j.: 50 A 25/2013-26. K tomuto si dovoluujeme uvést následující.

Na úvod je nutno uvést, že problematika místního referenda je velmi specifická. Právní řád poskytuje návrhu přípravného výboru na konání místního referenda jen ochranu soudní, a to na základě ustanovení § 57 zákona č. 22/2004 Sb., o místním referendu a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o místním referendu“). V případě, že se zastupitelstvo obce rozhodne místní referendum nevyhlásit, přípravný výbor má možnost podat soudu návrh na určení, že místní referendum má být vyhlášeno. Domníváme se, že v této situaci nelze hovořit o rozporu usnesení zastupitelstva obce se zákonem či jiným právním předpisem – soud posuzuje to, zda mělo být místní referendum vyhlášeno či nikoli. Pokud soud shledá, že zastupitelstvo obce mělo místní referendum vyhlásit

a neučinilo tak, nahradí svým rozhodnutím o vyhlášení místního referenda rozhodnutí zastupitelstva obce, kterým bylo rozhodnuto o tom, že místní referendum vyhlášeno nebude. Zákon o místním referendu ve svém ustanovení § 58 zakotvuje také soudní ochranu „následnou“ – za určitých podmínek lze podat soudu návrh na vyslovení neplatnosti hlasování nebo návrh na vyslovení neplatnosti rozhodnutí v místním referendu. Ze strany Ministerstva vnitra je tedy vyloučen dozor nad oblastí místních referend.

Z Vašeho podání vyplývá, že výše uvedený postup dle zákona o místním referendu proběhl, když Krajský soud v Praze usnesením ze dne 9. ledna 2014, č. j.: 50 A 25/2013-26, vyhověl přípravnému výboru a na den 11. dubna 2014 vyhlásil místní referendum na území obce Svojetice o otázce: „*Souhlasíte, aby zastupitelstvo obce Svojetice schválilo návrh změny územního plánu, podle které by vznikaly nové zastavitelné plochy pro vybudování nových komunikací (dvě vedle sebe procházející okružní cesty vedoucí také současnou zástavbou rodinných domů) včetně kruhového objezdu u hřbitova na křižovatce silnic z Tehovce a ze Srbína?*“

Krajský soud v Praze v závěru výše uvedeného usnesení uvedl: „*Pokud zastupitelstvo na rozhodnutí soudu nevyčká (což mu zákon výslovně neukládá a byť je to v rozporu s cíli zákona o místním referendu, ponechává to na jeho úvaze), musí zastupitelstvo obce počítat s tím, že případné rozhodnutí soudu o vyhlášení místního referenda bude mít za následek, že okamžikem jeho vyhlášení na úřední desce soudu pozbude rozhodnutí zastupitelstva o otázce, jež je předmětem vyhlášeného místního referenda, platnosti (být do té doby se o platné a závazné rozhodnutí jednalo) a až do vyhlášení výsledků místního referenda o věci, jež je předmětem položené otázky, není zastupitelstvo oprávněno opětovně rozhodnout. **Teprve po vyhlášení výsledků konaného místního referenda bude zastupitelstvo** (v případě nezávadnosti výsledků či v případě odpovědi „ano“) oprávněno opětovně rozhodnout o schválení územního plánu, resp. **v případě závazné odpovědi „ne“ rozhodnout o jeho zamítnutí či vrácení k přepracování podle § 54 odst. 3 stavebního zákona.**“*

Ustanovení § 54 odst. 3 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, pak stanoví, že *v případě, že zastupitelstvo obce nesouhlasí s předloženým návrhem územního plánu nebo s výsledky jeho projednání, vrátí předložený návrh pořizovateli se svými pokyny k úpravě a novému projednání nebo jej zamítne.*

Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu ve svém rozsudku ze dne 12. února 2014, č. j.: Ars 1/2014-34, potvrdil, když zamítl kasační stížnost podanou právě proti výše uvedenému usnesení krajského soudu. Nejvyšší správní soud v rozsudku mimo jiné uvádí následující: „V nyní projednávaném případě stěžovatel tvrdí, že položená otázka nebyla přípustná pro svoji neurčitost. ... Potřeba této jednoznačnosti je zcela přirozená a logická a je třeba ji nazírat i v souvislosti s ustanovením § 49 cit. zákona, z něhož vyplývá, že rozhodnutí o místním referendu je pro zastupitelstvo obce, zastupitelstvo statutárního města, orgány obce a statutárního města závazné. To v praxi znamená, že orgány obce jsou povinny jednat podle toho, jak bylo v místním referendu o konkrétní otázce rozhodnuto.“ Dále: „Z předmětné otázky jednoznačně plyne, že se občané měli vyjádřit k tomu, zda souhlasí s tím, aby (1.) zastupitelstvo schválilo (2.) změnu územního plánu, podle které (3.) by vznikaly nové zastavitelné plochy pro vybudování nových komunikací (dvě vedle sebe procházející okružní cesty vedoucí také současnou zástavbou rodinných domů) včetně kruhového objezdu u hřbitova na křižovatce silnic z Tehovce a ze Srbína. Z této formulace má soud za nesporné, že občané by svým (potenciálně kladným) výsledkem hlasování zastupitelstvo obce zavázali ke schválení takové verze změny územního plánu, kterou by vznikly nové zastavitelné plochy pro vybudování specifikovaných komunikací na blíže určeném místě.“ A dále: „Nejvyšší správní soud se totiž domnívá, že položená otázka je položena jednoznačně a je z ní zcela zřetelné, že se týká pouze té části návrhu územního plánu, která se vztahuje k budování nových - a v položené otázce místně specifikovaných - komunikací.“ A konečně: „Skutečnost, že v rámci místního referenda lze rozhodovat i o otázkách územního plánování, je rovněž nesporná (k tomu viz např. rozsudek NSS ze dne 29. 8. 2012, sp. zn. Ars 1/2012). Pokud by proto soud bral námitku předestřenou stěžovatelem vážně a důsledně, pak by mohl dospět k závěru, že podobně ani zastupitelstvo obce není oprávněno rozhodovat o „dalších a dalších návrzích na změnu územního plánu“, resp. že musí vždy rozhodovat jedině o celé navržené změně územního plánu a nikoliv jen o některých jeho částech, neboť namítaná „věčná právní nejistota“ samozřejmě hrozí stejně tak u rozhodování formou zastupitelské jako i přímé demokracie. Tento do důsledků dovedený závěr je však podle přesvědčení soudu absurdní. Nemluvě o tom, že by tímto přístupem mohlo dojít k narušení procesu územního plánování a k nerespektování principu proporcionality, když by pro nesouhlas třeba i s jedinou a zcela dílčí změnou musel být vždy zamítnut celý předložený návrh.“

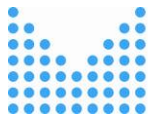

Následně se dne 11. dubna 2014 konalo místní referendum na území obce Svojetice o výše citované otázce. Z údajů zaslaných obcí vyplývá, že počet platných hlasů pro odpověď „ne“ byl 198, když k referendu se dostavilo 230 z celkového počtu 657 oprávněných osob, což je 35 % z celkového počtu oprávněných osob, kterým byly vydány hlasovací lístky a úřední obálky, a též počet úředních obálek byl i odevzdán.

Ustanovení § 48 odst. 1 zákona o místním referendu stanoví, že *k platnosti rozhodnutí v místním referendu je třeba účasti alespoň 35 % oprávněných osob zapsaných v seznamech oprávněných osob*. Dle ustanovení § 48 odst. 2 téhož zákona je *rozhodnutí v místním referendu závazné, hlasovala-li pro ně nadpoloviční většina oprávněných osob, které se místního referenda zúčastnily, a alespoň 25 % oprávněných osob zapsaných v seznamech oprávněných osob*.

Z výše uvedeného tak plyne, že byly splněny podmínky stanovené zákonem o místním referendu, rozhodnutí přijaté v tomto referendu je tudíž na základě ustanovení § 49 zákona o místním referendu pro zastupitelstvo a orgány obce závazné. Občané obce v něm platně a závazně rozhodli, že nesouhlasí s tím, aby byl schválen návrh změny územního plánu, podle kterého by vznikaly nové zastavitelné plochy pro vybudování nových komunikací včetně kruhového objezdu u hřbitova na křižovatce silnic z Tehovce a ze Srbína.

Po uskutečnění místního referenda následovalo vydání usnesení Krajského soudu ze dne 21. května 2014, č. j.: 50 A9/2014-55, kterým soud zamítl návrh na vyslovení neplatnosti hlasování v místním referendu a potvrdil, že rozhodnutí v místním referendu je platné a závazné, když mimo jiné uvádí: „*Pouze pro úplnost dodává soud, že ve smyslu § 48 odst. 1 a 2 zákona o místním referendu je rozhodnutí v místním referendu platné a závazné. Při 657 oprávněných osobách bylo pro platnost hlasování v místním referendu zapotřebí účasti alespoň 230 oprávněných osob a pro závaznost bylo třeba minimálně 164 hlasů. Oba ukazatele byly podle zápisu o průběhu a výsledku hlasování v místním referendu splněny.*“ Dále zde krajský soud podotkl následující: „*Samým závěrem připomíná soud navrhovatelům (funkcionářům obce) své usnesení ze dne 9. 1. 2014, č. j. 50 A 25/2013 – 26, jímž vyhlásil předmětné referendum a v němž obci v rámci úvah obsažených v části obiter dictum poskytl návod jak postupovat v závislosti na výsledku místního referenda.*“ (viz výše).

Z výše uvedeného tedy dle Vašeho názoru vyplývá, že vyhlášením referenda krajským soudem (resp. vyvěšením na úřední desce soudu dne 9. ledna 2014) pozbylo platnosti rozhodnutí zastupitelstva obce Svojetice, kterým byl schválen územní plán, a protože zastupitelstvo po vyhlášení výsledků referenda o této věci doposud znovu nerozhodlo, předmětný územní plán je stále neplatný. A jelikož zastupitelstvo po vyhlášení závazného výsledku referenda nerozhodlo ani o zamítnutí návrhu územního plánu, ani o jeho vrácení k přepracování, proces projednávání územního plánu je dosud neskončený. Ministerstvo vnitra se tak na základě výše uvedených skutečností a na základě jemu dostupných informací poskytnutých obcí Svojetice s tímto právním názorem ztotožňuje.

Na závěr je nutné upozornit, že právní názor Ministerstva vnitra uvedený v jeho stanoviscích a sděleních není právně závazný, neboť závazný výklad právních předpisů přísluší pouze soudům. Ministerstvo vnitra respektuje právní názor soudů a bude vždy postupovat v souladu s ním, nepřísluší mu však pravomoc potvrzovat či vyvracet jeho právní názor, o což nás obec Svojetice ve svém podání žádá. Krajský soud v Praze a Nejvyšší správní soud rozhodly výše uvedenými rozhodnutími, ve kterých provedly výklad k předmětné problematice a uvedly svůj právní názor na danou věc, tento je tudíž závazný i pro Ministerstvo vnitra, který ho plně respektuje a zároveň se s ním ztotožňuje.

Ing. Marie Kostruhová
ředitelka odboru
podepsáno elektronicky

Vyřizuje: Mgr. Pavlína Kulhánková
tel. č.: 974 816 479
e-mail: pavlina.kulhankova@mvcrcz